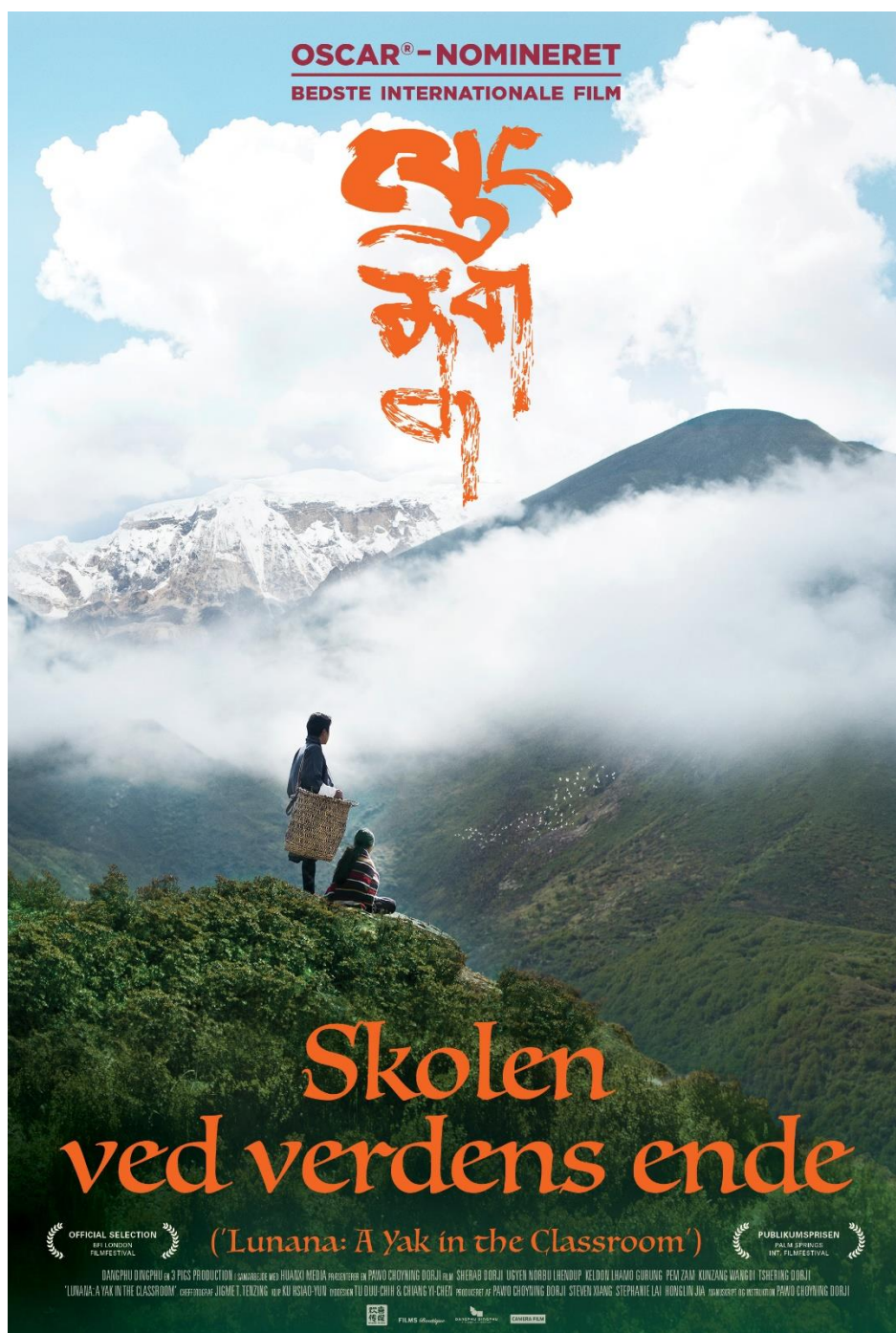

CAMERA FILM præsenterer

SKOLEN VED VERDENS ENDE

(LUNANA: A YAK IN THE CLASSROOM)

af Pawo Choyning Dorji

Premiere den 5. maj 2022

Synopsis

I Bhutans Oscar-bidrag, 'Skolen ved verdens ende', går hjertevarme hånd i hånd med et hjertefyldt budskab.

Ugyen er en ung skolelærer fra Bhutans hovedstad, Thimphu. Han drømmer imidlertid om at blive musiker og kan slet ikke vente med at komme til Australien, hvor frøet skal sås til en international singer/songwriter-karriere. Men drømmen om berømmelse må lade vente på sig, da Ugyen, som en del af sin statslige kontrakt, udstationeres til en skole i landsbyen Lunana, der, som filmens titel antyder, ligger sådan cirka lige så langt væk fra moderne civilisation, som det kan lade sig gøre. Otte dagvandringer fra nærmeste by og uden elektricitet eller andre nymodens fornødenheder – selv toiletpapiret må medbringes.

Her oplever en i begyndelsen vrangvillig Ugyen et helt andet råt Bhutan end det han kender fra storbyen, og han er ved at kaste håndklædet i ringen med det samme. Men hvad Lunana mangler i størrelse og komfort, har byens befolkning til overflod i taknemmelighed, og langsomt bløder Ugyen op. Blandt tågeomsluttede bjerge, krystallklare floder og – ikke mindst – yakokser, lærer Ugyen fra sig til byens hengivne skoleelever, mens han også selv, i mødet med en helt anden levevis, lærer et og andet om verden uden for egen navle. Resultatet er en opløftende *fish out of water*-fabel, hvor underfundige, hjertevarme øjeblikke står side om side med tankevækkende overvejelser om menneskelige værdier og naturens rolle.

'Skolen ved verdens ende' er bhutanske Pawo Choyning Dorjis spillefilmdebut, og filmen var nomineret ved årets Oscar-uddeling i kategorien 'Bedste internationale film'.

Lykke frem for profit

I sin første lektion på skolen i Lunana spørger Ugyen sine elever, hvad de gerne vil være, når de bliver voksne. En vil arbejde for kongen, en anden vil være sanger. En tredje vil gerne være lærer. "Hvorfor?", spørger Ugyen. "Fordi en lærer kan gøre en forskel for fremtiden", svarer eleven. Det er et svar, som vækker genklang gennem filmen, der i skildringen af den skarpe kontrast mellem by og land stiller det evige spørgsmål: hvad er lykken?

Det er et spørgsmål, Bhutan faktisk mener at have svaret på. Ugyen går i filmen rundt i en t-shirt, hvor der på ryggen er skrevet "Gross National Happiness". Teksten er en reference til, at Bhutan, som det første og hidtil eneste land i verden, har udskiftet bruttonationalproduktet med et såkaldt brutto-lykkeindeks, der står i modsætning til det kapitalistiske Vestens evindelige profitjagt. Hvert femte år foretages en stor undersøgelse, hvor tusindvis af landets indbyggere stilles en lang række spørgsmål, ikke bare om økonomi og arbejdsglæde, men også om psykisk velbefindende, søvnrytmer og spiritualitet. Et af spørgsmålene er blandt andet: "Mediterer du?" Det gør Ugyen efter alt at dømme ikke i 'Skolen ved verdens ende'. For ham er lykken at finde alle andre steder end i Bhutan og helst i Australien eller USA. Den amerikanske berømmelseskultur har nået Bhutans hovedstad, hvor vennerne kaster med Baywatch-referencer og Ugyen køber et par vandrestøvler, fordi Brad Pitt og Leonardo DiCaprio angiveligt bruger samme slags.

Chokket er så meget desto større, da Ugyen efter otte dages vandring til Lunana møder en lokalbefolkning, hvor unge som gamle synger spirituelle folkesange fra snart sagt hver en lille bjergtop. Her er de materielle goder langt væk, og de lokale finder i stedet lykken i traditionerne, naturen og det stærke fællesskab.

Bybo, kend dit ophav

'Den perfekte yak' lyder titlen på en populær sang, Lunanas lokale beboere ynder at synge i filmen. Yakoksen er et skattet dyr i landsbyen, hvor både dets mælk og ekskrementer anvendes flittigt; gudskelov til forskellige formål. Yakken beskrives af en lokal indbygger som et symbol på det uskyldsrene og den uberørte natur, og Ugyen får endda sin helt egen yakokse, der med sindig ro finder sig til rette i klasseværelset.

Yakkens langsommelighed står i skarp kontrast til Ugyens hastværk, og det kultursammenstød filmen skildrer, bliver samtidig også et tankevækkende blik på de dilemmaer en fremadstormende modernitet medbringer. Det er ikke mere end 15 år siden, at Bhutan for første gang afholdt et demokratisk valg, og landet står derfor stadig midt i spændingsfeltet mellem en gammel traditions- og kulturbunden verden og en ny, bygget på vestlige principper. 'Skolen ved verdens ende' fremhæver elegant generations- og kulturkløften og berører herigennem højaktuelle tematikker omkring urbanisering, kapitalisme, national identitet og ikke mindst bæredygtighed.

Spørgsmål om, hvordan vi forstår vores eget ophav og tager vare på den natur, der er vores livsgrundlag, står diskret og vinker til publikum i baggrunden gennem hele filmen. Lunana er plaget af ressourceknaphed, papir er lige så værdifuldt som guld for de lokale og en lokal bemærker, at sneen ikke dækker bjergene i samme grad som førhen. Alligevel er 'Skolen ved verdens ende' trods dette en både opløftende, humorfyldt og håbefuldt film, der tror på, at fremtiden kan formes til alles bedste, så længe vi husker hinanden og vores fælles historie(r).

Credits

Ugyen Dorji
Michen
Saldon
Asha Jinpa
Singye
Tandin
Pem Zam
Kencho
Ugyens bedstemor
Yakoksen Norbu

Sherab Dorji
Ugyen Norbu Lhendup
Keldon Lhamo Gurung
Kunzang Wangdi
Tshering Dorji
Sonam Tashi
Pem Zam
Sangay Lham
Tsheri Som
Nhaka

Klip
Kamera
Originalmusik
Producere

Ku Hsiao Yun
Jigme T. Tenzing
Hu Shuai
Pawo Choyning Dorji, Steven Xiang, Stephanie
Lai, Jia Honglin

Manuskript
Instruktion

Pawo Choyning Dorji
Pawo Choyning Dorji

Originaltitel
Længde
Land/år

Lunana: A Yak in the Classroom
110 minutter
Bhutan/2019

www.camerafilm.dk